

HRVATSKA NARODNA BANKA

Usporedba rezultata različitih anketa o uvođenju eura u Hrvatskoj

Boris Vujčić, guverner

28. veljače 2018.

Pregled

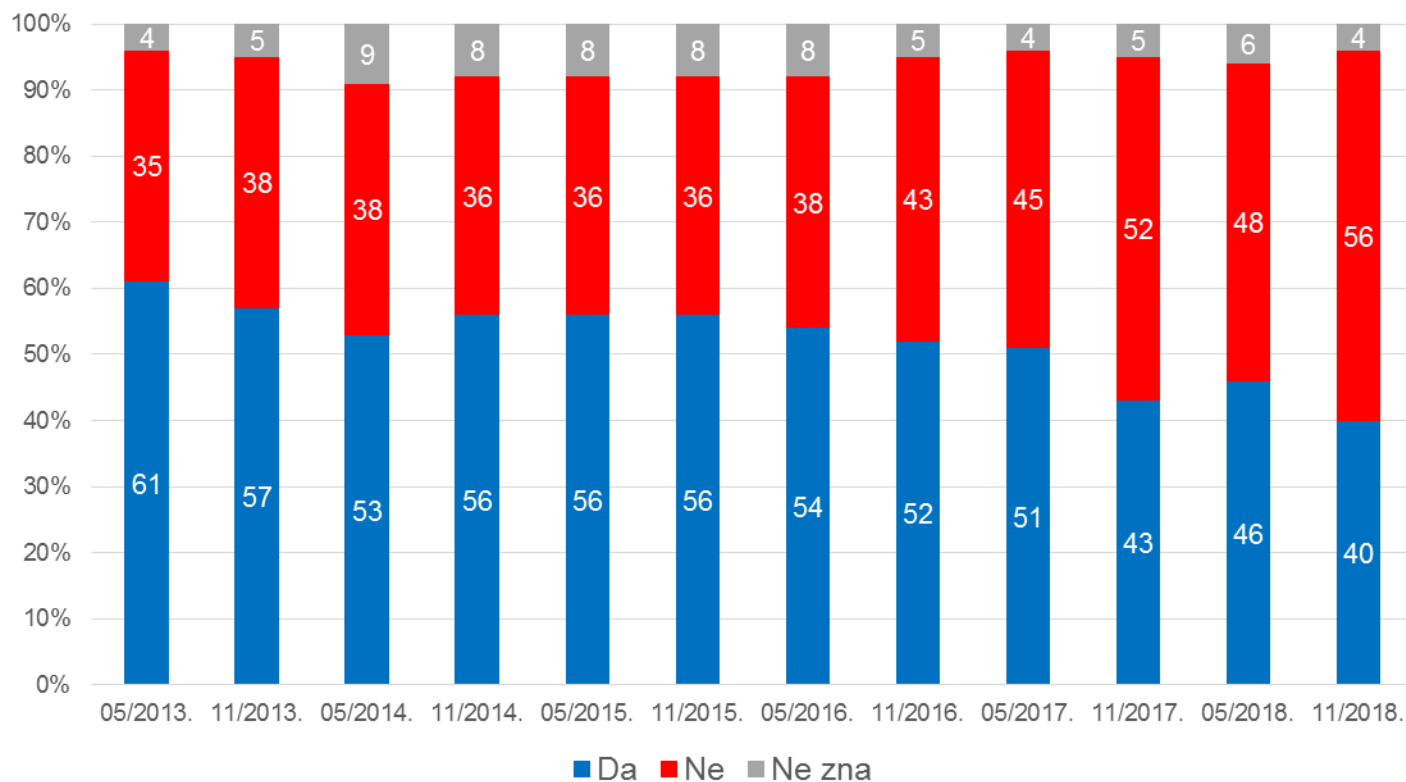

- **Standardni Eurobarometar**
- **Ankete Ipsos Puls • Valicon • Promocija Plus • Flash Eurobarometar**
- **Glavne poruke**

Rezultati standardnog Eurobarometra:

Hrvatska (2013.-2018.)

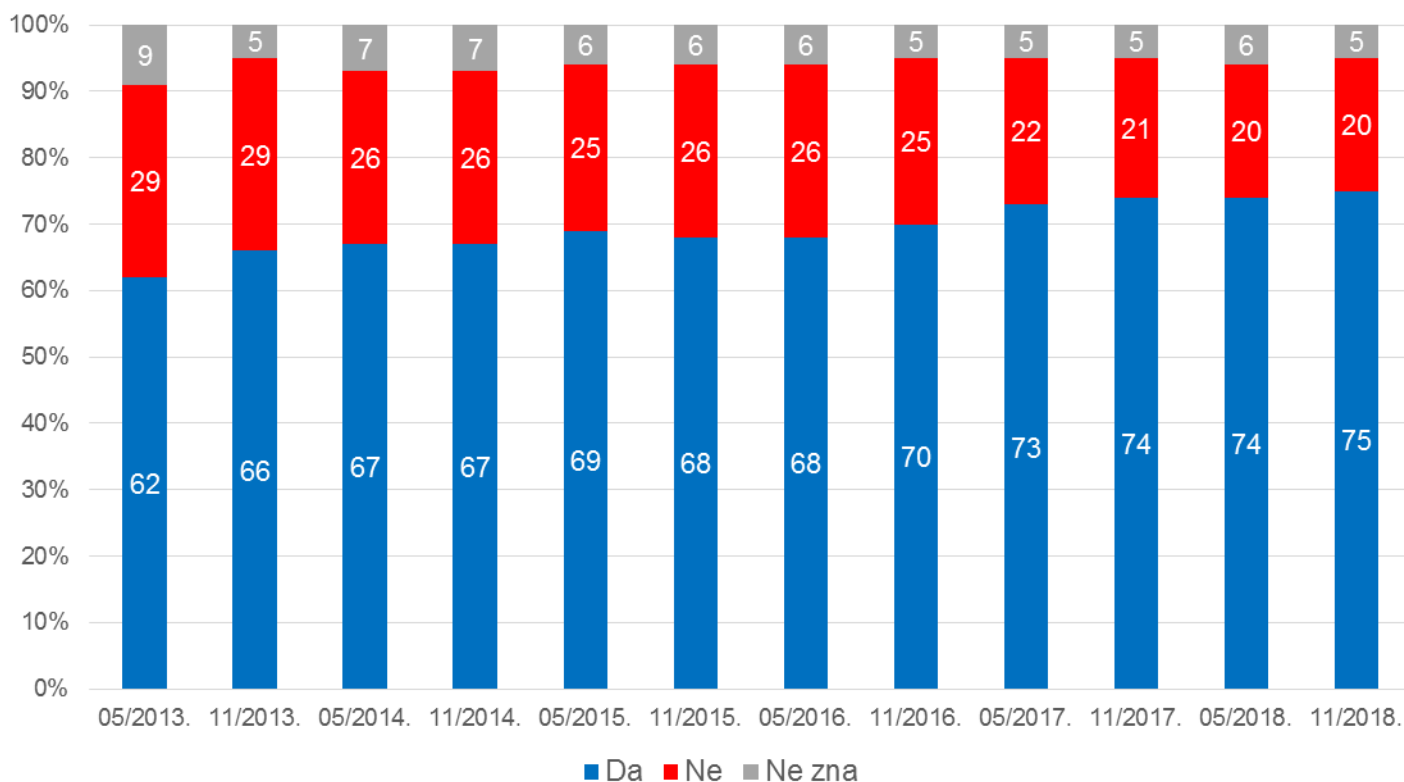
Podržavate li europsku ekonomsku i monetarnu uniju (EMU) s eurom kao jedinstvenom valutom?

Izvori: Standard Eurobarometer 79-90

Rezultati standardnog Eurobarometra: **europodručje** (2013.-2018.)

Podržavate li europsku ekonomsku i monetarnu uniju (EMU) s eurom kao jedinstvenom valutom?

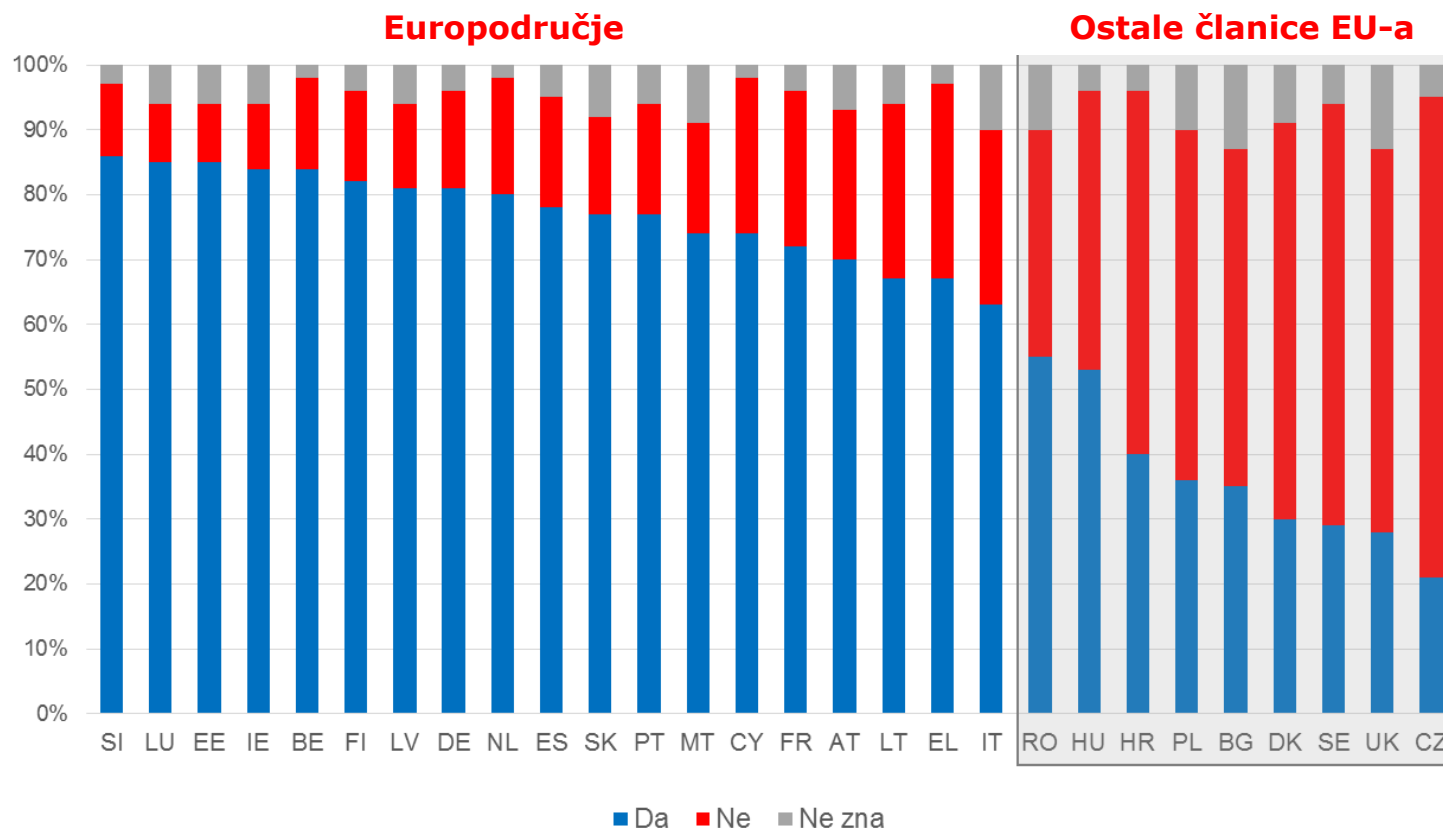

Izvori: Standard Eurobarometer 79-90

Rezultati standardnog Eurobarometra:

članice EU-a pojedinačno *(studen 2018.)*

Podržavate li europsku ekonomsku i monetarnu uniju (EMU) s eurom kao jedinstvenom valutom?

Izvor: Standard Eurobarometer 90

Noviji rezultati ankete Eurobarometra za Hrvatsku pokazuju **ispodpolovičnu potporu euru**

- ❑ **Ankete Eurobarometra** provode se u svim članicama EU-a u svibnju i studenom
- ❑ Prema posljednjoj anketi Eurobarometra (11/2018) **potpora EMU i euru** u Hrvatskoj iznosi **40%**, pri čemu se jasno ističe trend pada potpore
- ❑ Ocijenjena razina potpore euru odražava konkretno anketno pitanje:
  - Eurobarometar (11/2018): „*Podržavate li europsku ekonomsku i monetarnu uniju (EMU) s eurom kao jedinstvenom valutom?*”
  - Ipsos Puls/Valicon/Promocija Plus/Eurobarometer (5/2018): „*Treba li Hrvatska uvesti euro?*”
- ❑ Formulacija korištena u anketi Eurobarometra (11/2018) mjeri potporu EMU u svim članicama EU, ne ispituje potporu uvođenju eura u zemljama koje nisu u europodručju

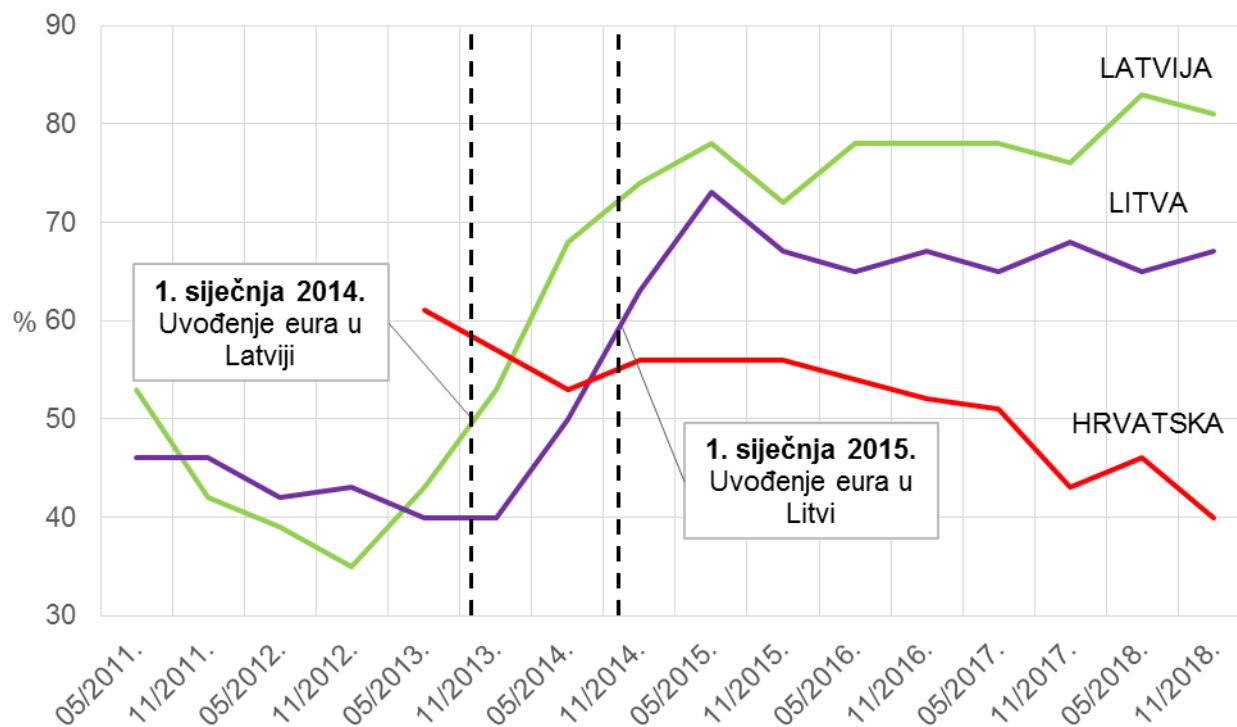
...i sada je usporediva s razinom potpore u ostalim članicama EU-a koje još nisu uvele euro

---

- **Rezultat za Hrvatsku povoljniji je** od prosječnog pokazatelja za 9 država članica koje nisu uvele euro – potpora euru izvan eurozone **iznosi samo 36%**
  - većinsku potporu euru bilježe samo Rumunjska (55%) i Mađarska (53%)
  - u Bugarskoj, koja je pokrenula postupak za ulazak u ERM II, potpora iznosi 35%

- **U članicama eurozone** prosječna potpora euru **iznosi čak 75%**
  - u nekima od novih članica podrška prelazi 80% (Slovenija, Estonija i Latvija)
  - unutar eurozone najslabija potpora euru prisutna je u Italiji (63%), što je i dalje znatno povoljnije od pokazatelja za države izvan eurozone

Potpora građana euru u pravilu snažno raste neposredno prije i nakon njegova uvođenja

U Latviji i Litvi potpora euru snažno je porasla i ostala na visokoj razini

Izvori: Standard Eurobarometer 75-90

Anketne ocjene potpore uvođenju eura

izvođač:
Ipsos Puls

rujan 2018.

metoda: telefonsko
anketiranje

uzorak: N=1000,
stratificiran

HNB naručitelj

izvođač: **Flash Eurobarometer**

svibanj 2018.

metoda: telefonsko
anketiranje

uzorak: N=1000,
stratificiran

izvođač: **Valicon**

veljača 2018.

metoda: telefonsko
anketiranje

uzorak: N=537,
stratificiran

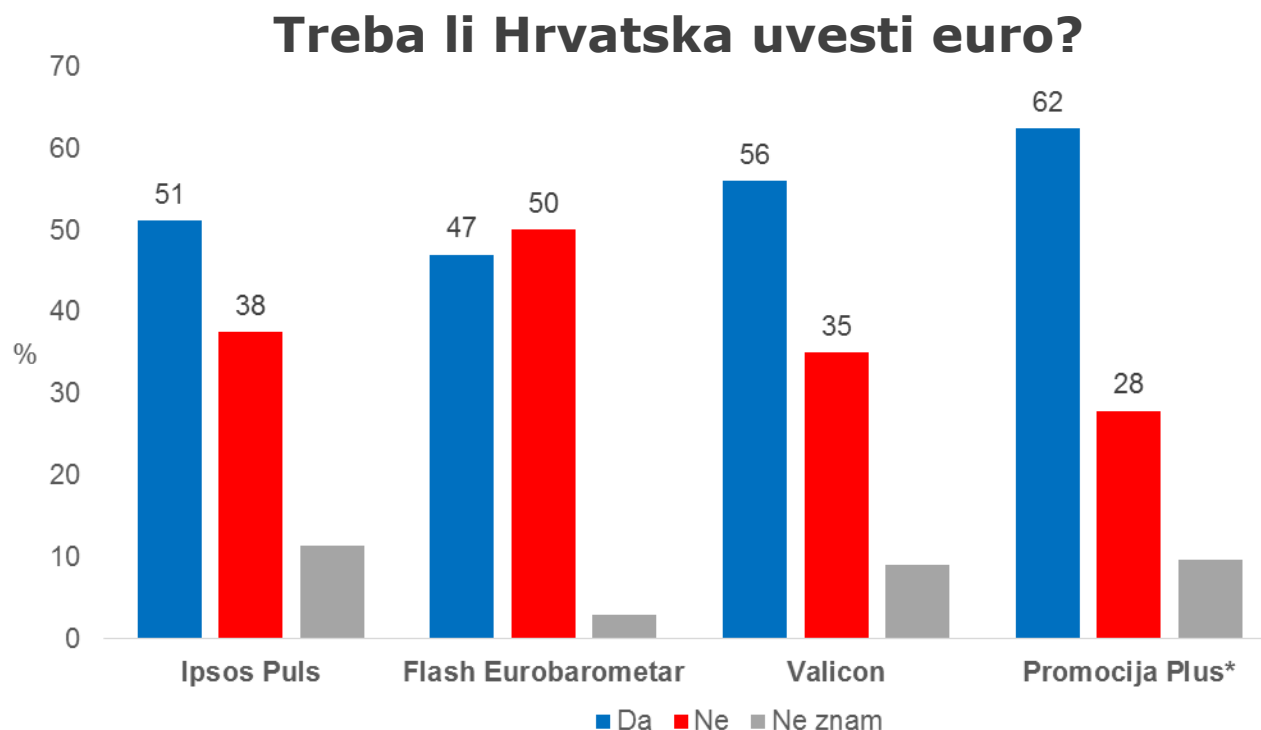
izvođač: **Promocija Plus**

studen 2017.

metoda: telefonsko
anketiranje

uzorak: N=1300,
stratificiran

Rezultati anketa sugeriraju da hrvatski građani **većinom podržavaju uvođenje eura**

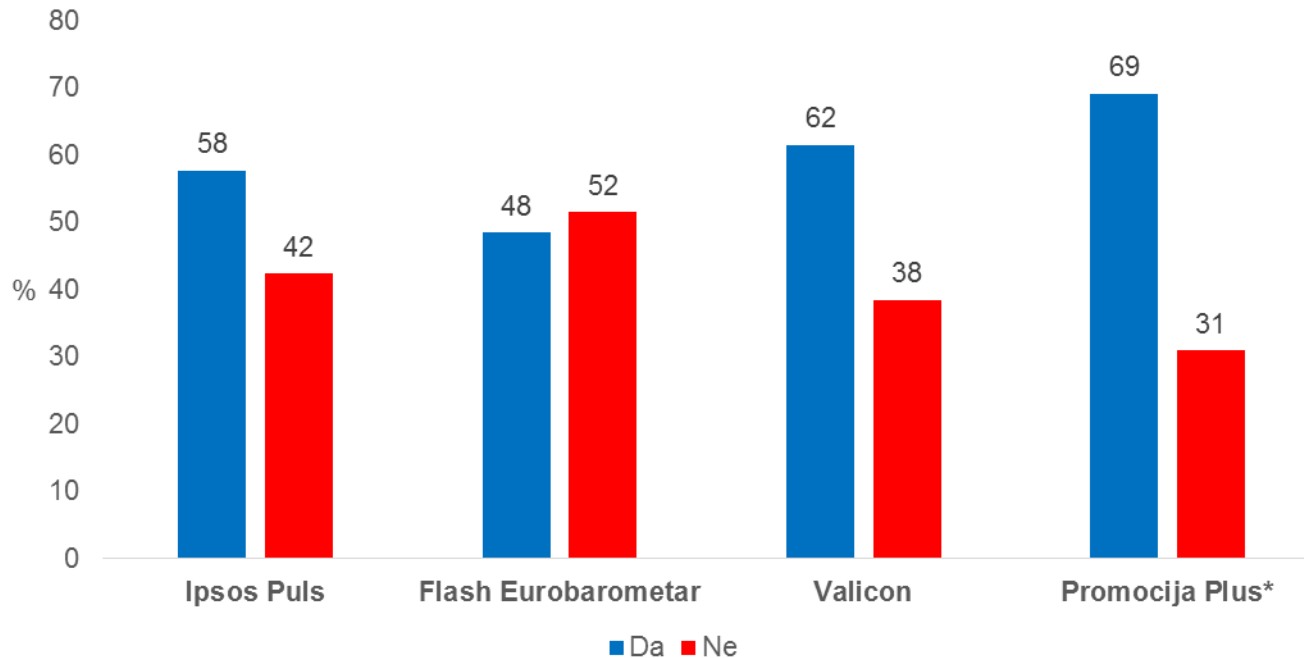

Napomena: Rezultati ankete su prilagođeni na način da su svi uvjetni odgovori pridodani grupi odgovora „DA”

Izvori: Ipsos Puls; Flash Eurobarometer 465; Valicon; Promocija Plus; izračun HNB

Normirani rezultati anketa

Treba li Hrvatska uvesti euro?

Napomena: Rezultati ankete su prilagođeni na način da su svi uvjetni odgovori pridodani grupi odgovora „DA”

Izvori: Ipsos Puls; Flash Eurobarometer 465; Valicon; Promocija Plus; izračun HNB

Pitanja svih četiriju anketa su jasna i izravna

Treba li Hrvatska uvesti euro?

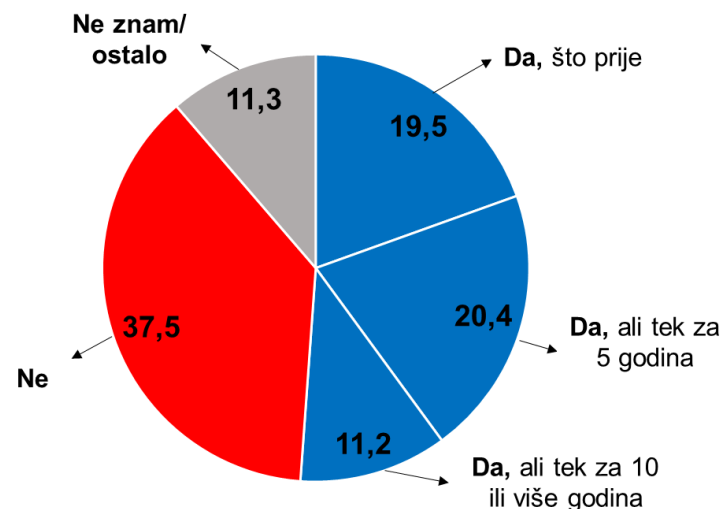
Ipsos Puls	Flash Eurobarometar	Valicon	Promocija Plus
<p><i>Treba li Hrvatska uvesti euro i kada?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Da, što prije 2. Da, ali tek za 5 godina 3. Da, ali tek za 10 ili više godina 4. Ne 5. Ne znam / bez odgovora 	<p><i>Jeste li za ili protiv ideje o uvođenju eura u Hrvatskoj?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Snažno za 2. Uglavnom za 3. Uglavnom protiv 4. Snažno protiv 5. Ne znam / bez odgovora 	<p><i>Treba li Hrvatska uvesti euro kao sredstvo plaćanja?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Da 2. Ne 3. Ne znam / bez odgovora 	<p><i>Treba li Hrvatska ući u eurozonu i uvesti euro umjesto kune?</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Da, čim prije 2. Da, ali tek kada budemo spremni za to 3. Da, ali kad se sredi situacija s eurozonom 4. Ne, sve dok se hrvatska ekonomija potpuno ne oporavi 5. Ne, dok je euro tako nesiguran kao sada 6. Ne, kuna bi morala uvijek ostati hrvatska valuta 7. Ne znam / ne mogu se odlučiti

Anketa Ipsos Puls

Treba li Hrvatska uvesti euro?

- U anketi agencije Ipsos Puls natpolovična većina ispitanika **(51,1%) izrazila je podršku uvođenju eura**
- Istovremeno, nešto više od trećine ispitanika **(37,5%) protivi se uvođenju eura**
- Ova anketa također pruža **uvid u vremensku preferenciju** ispitanika glede uvođenja eura – 40% ispitanika smatra da Hrvatska treba uvesti euro u razdoblju od narednih 5 godina

Anketa Ipsos Pulsa:
Treba li Hrvatska uvesti euro i kada?

Izvor: Ipsos Puls

Anketa Flash Eurobarometra

Treba li Hrvatska uvesti euro?

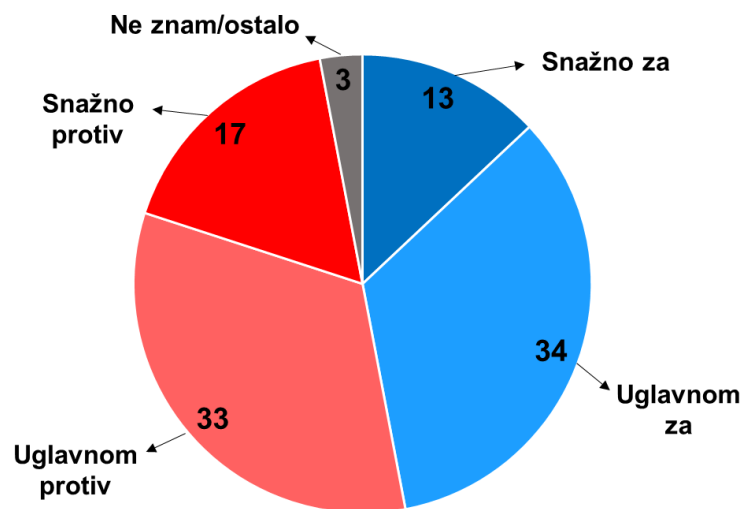
- Rezultati Flash Eurobarometra iz svibnja 2018. upućuju na to da blago prevladavaju protivnici uvođenja eura

- 47% ispitanika izjasnilo se u korist uvođenja eura
- 50% ispitanika se tome protivi

- Za usporedbu, u istoj anketi godinu ranije (u svibnju 2017.) većina ispitanika podržala je uvođenje eura

- 52% izjasnilo se za uvođenje eura
- 43% ispitanika bilo je protiv

Anketa Flash Eurobarometra (svibanj 2018.):
Jeste li za ili protiv uvođenja eura?

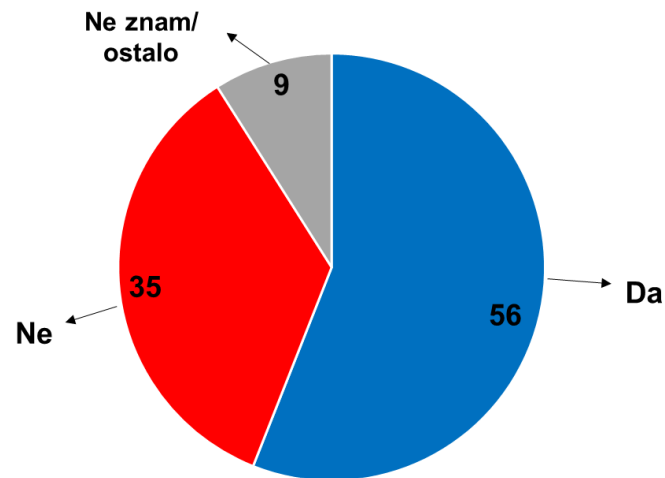
Izvor: Flash Eurobarometar 465

Anketa Valicon

Treba li Hrvatska uvesti euro? (2)

- U anketi koju je proveo Valicon natpolovična većina ispitanika **(56%) izrazila je podršku uvođenju eura**
- Istovremeno, nešto više od trećine ispitanika **(35%) protivi se uvođenju eura**

Anketa Valicon:
Treba li Hrvatska uvesti euro kao sredstvo plaćanja?

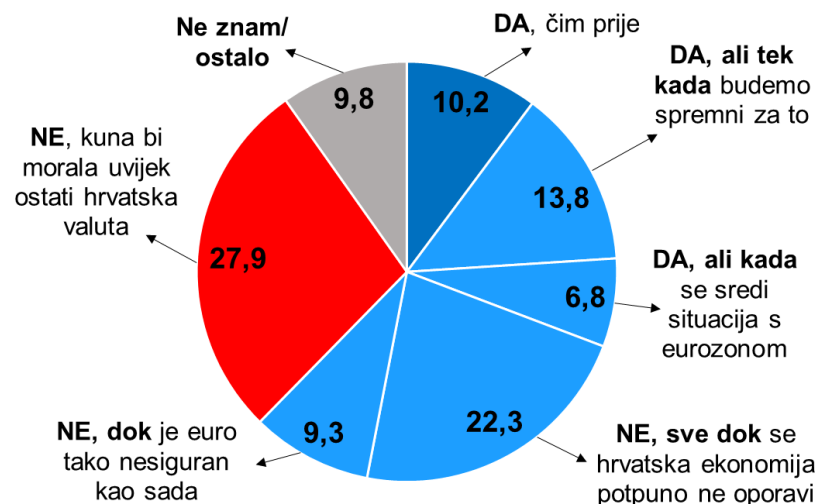
Izvor: Valicon

Anketa Promocija Plus

Treba li Hrvatska uvesti euro? (3)

- U anketi **Promocije Plus** ponuđeno je više opcija koje nisu međusobno isključive:
  - Da, ali tek kada budemo spremni za to.
  - Da, ali kada se sredi situacija s eurozonom.
  - Ne, sve dok se hrvatska ekonomija potpuno ne oporavi.
  - Ne, dok je euro tako nesiguran kao sada.
- Svi navedeni uvjetni odgovori mogu se tumačiti **kao uvjetna podrška** uvođenju eura
- Ako se svi odgovori korektno tumače, anketa upućuje na **većinsku podršku uvođenju eura (62%)**
- Nešto više od četvrtine ispitanih **(27,9%) kategorički se protivi euru**

Anketa Promocije Plus: Treba li Hrvatska ući u eurozonu i uvesti euro umjesto kune?

Izvor: Promocija Plus

Ostali rezultati Ipsos Puls ankete

Potpora euru ovisi o sociodemografskim obilježjima ispitanika

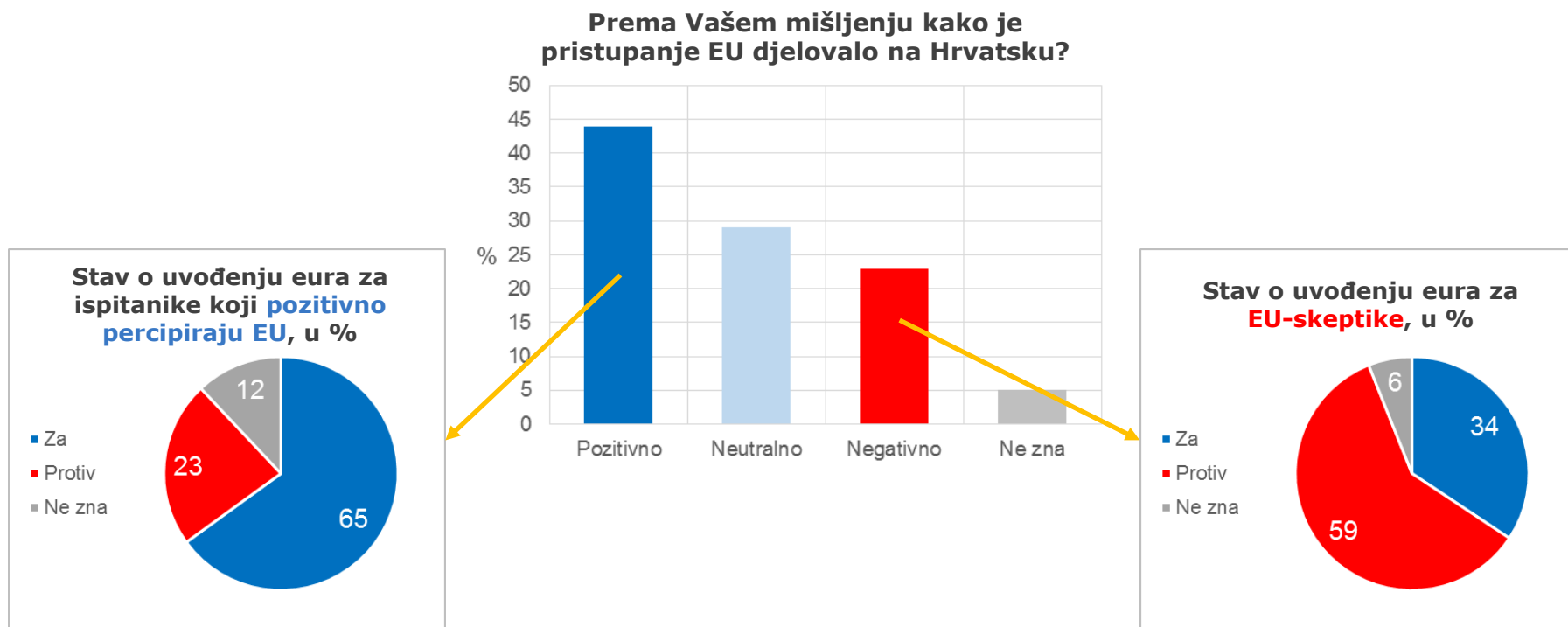
Anketa Ipsos Pulsa pokazala je da potpora ispitanika uvođenju euru varira ovisno o:

- ❑ **Spolu:** uvođenju eura skloniji su muškarci nego žene (više zabrinute zbog rizika povećanja cijena)
- ❑ **Dobi:** mladi (do 30 g.) i osobe starije životne dobi (iznad 60 g.) iskazali su veću potporu uvođenju eura od ostalih dobnih skupina
- ❑ **Obrazovanju:** potpora uvođenju eura snažno je korelirana sa stupnjem obrazovanja ispitanika
  - euro podržava 58% visokoobrazovanih, u odnosu na 42% ispitanika s niskom razinom obrazovanja
- ❑ **Regiji:** potpora uvođenju eura relativno je visoka u Banovini, Kordunu i Lici (64%), Sjevernom primorju (59%) i Zagrebu (56%), a niska u Slavoniji (45%) i Dalmaciji (40%)
- ❑ **Korištenju eura:** kod ispitanika koji štede u eurima i koji obavljaju plaćanja u eurima vjerojatnost da će podržati euro veća je za 10%, odnosno 12%

Ostali rezultati Ipsos Puls ankete:

Potpura euru povezana je s percepcijom učinaka članstva u EU

Osobe koje smatraju da je članstvo u EU-u negativno utjecalo na Hrvatsku (EU-skeptici) u visokom se postotku protive uvođenju eura

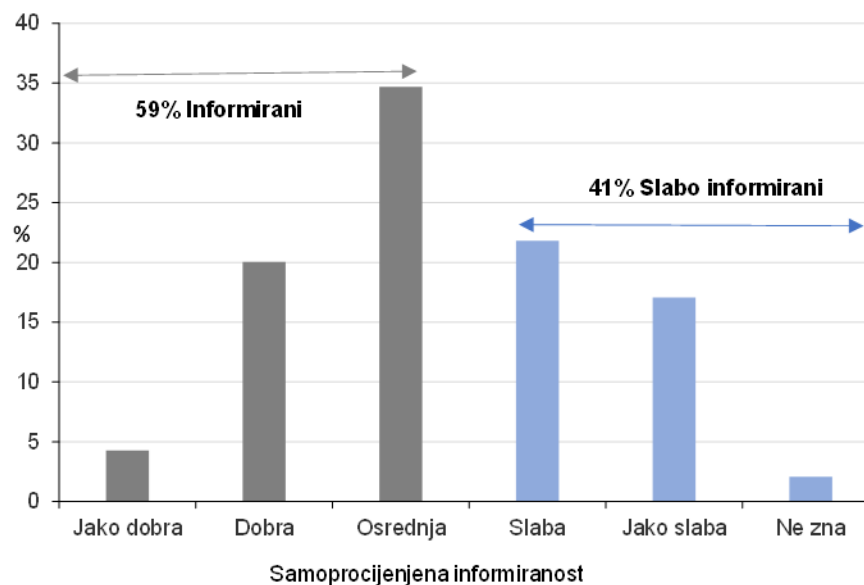
Izvori: Ipsos Puls; izračun HNB

Ostali rezultati Ipsos Puls ankete

Potpora euru povezana je s razinom informiranosti

- ❑ Građani se većinom smatraju informiranima o učincima uvođenja eura, međutim...
  - ...mali postotak građana (ispod 5%) smatra se jako dobro informiranima
  - ...u usporedbi s više od 15% onih koji se smatraju jako slabo informiranima
- ❑ Slabije informirani građani imaju **10% manju vjerojatnost** da će podržati uvođenje eura

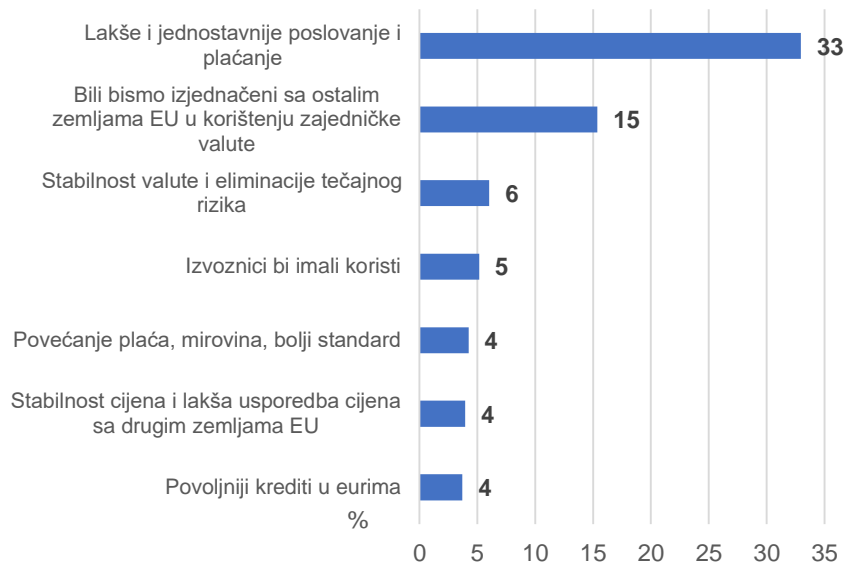
U kojoj mjeri ste informirani o mogućim učincima uvođenja eura?

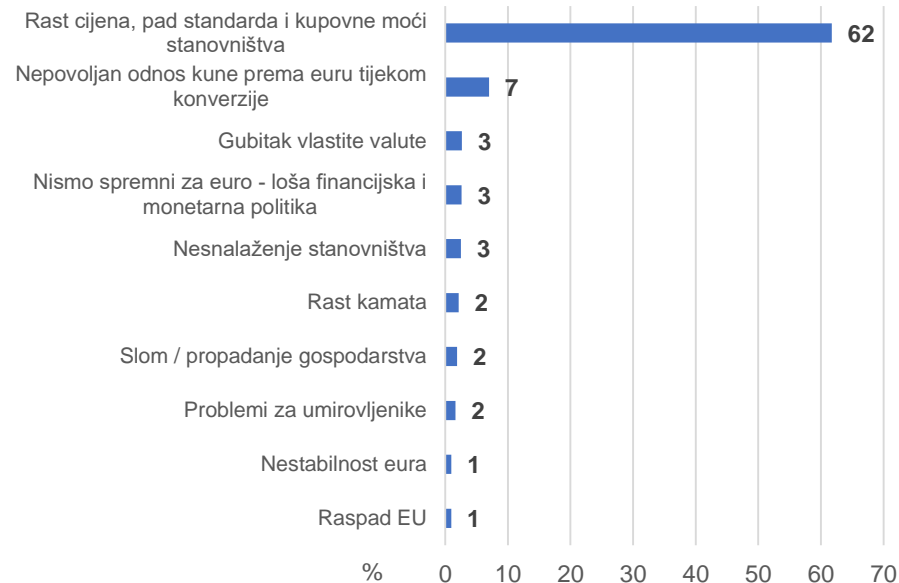
Izvori: Ipsos Puls; HNB

Ostali rezultati Ipsos Puls ankete: Najveće prednosti i rizici uvođenja eura

Koje su najveće prednosti kod uvođenja eura?

Koji je najveći rizik kod uvođenja eura?

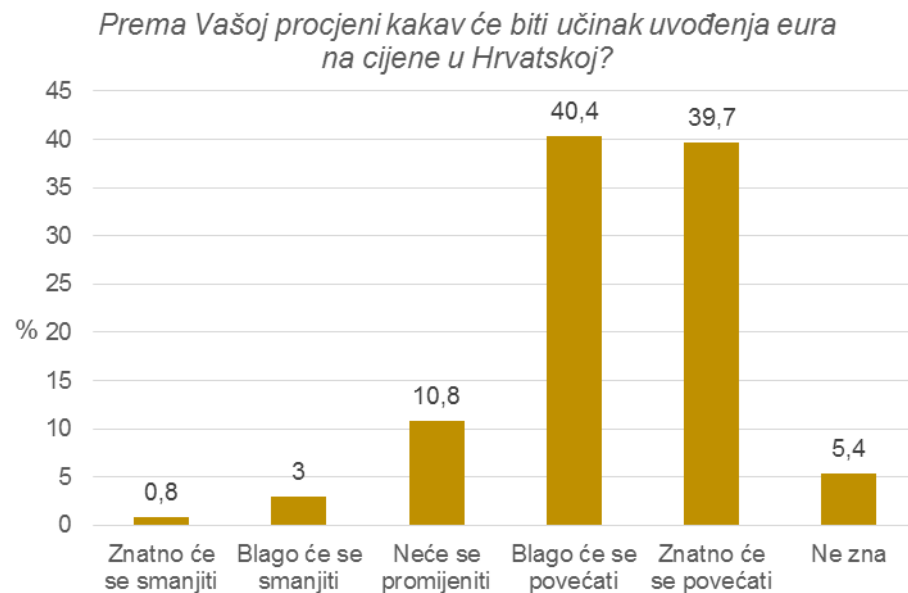
Napomena: Mogući su višestruki odgovori, stoga se ukupni prikazani rezultati ne zbrajaju u 100%.

Izvor: Ipsos, Istraživanje provedeno za HNB

Ostali rezultati Ipsos Puls ankete

Potpora euru slabija je kod ispitanika koji očekuju snažan rast cijena

- ❑ Čak **40%** ispitanika smatra da će cijene **znatno porasti** kao posljedica konverzije u euro
- ❑ Većina ispitanika je mogući rast cijena istaknula kao **glavni negativan učinak** prelaska na euro
- ❑ Vjerojatnost da će podržati uvođenje eura **manja je za 23%** kod ispitanika koji očekuju znatno povećanje cijena

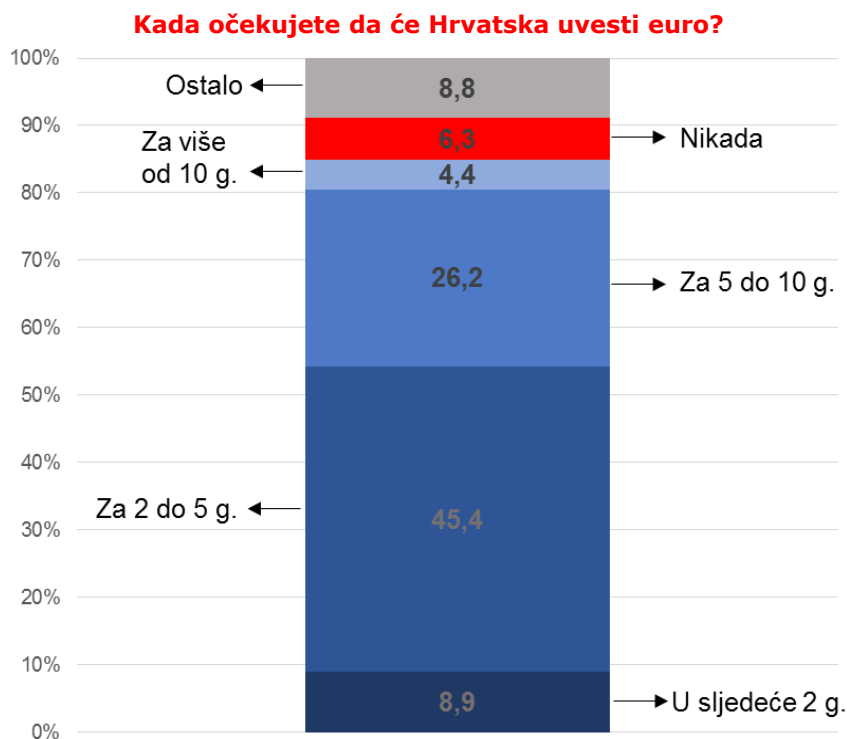

Izvor: Ipsos Puls

Ostali rezultati Ipsos Puls ankete

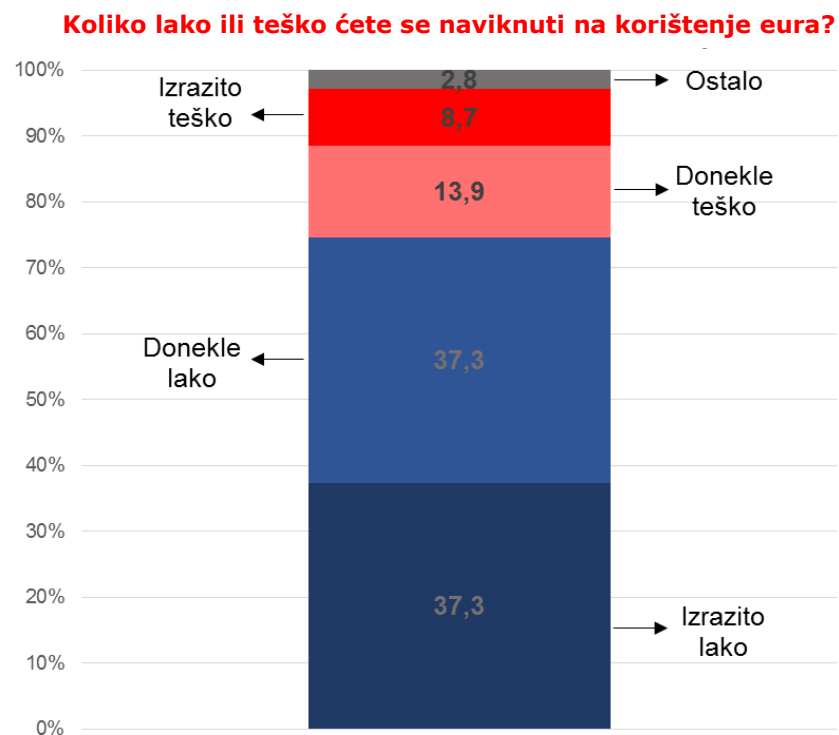
Velika većina građana očekuje da će Hrvatska uvesti euro u sljedećih 10 godina

Čak 80% ispitanika očekuje da će euro biti uveden u sljedećih 10 godina

Izvor: Ipsos Puls

Tri četvrtine ispitanika lako će se naviknuti na korištenje eura

Izvor: Ipsos Puls

Glavne poruke

- ❑ Većina recentnih anketa sugerira da **natpolovična većina hrvatskih građana podupire uvođenje eura**
- ❑ Kontinuirano praćenje javnog mnijenja može ukazati na nedostatke u pripremama za uvođenje eura
- ❑ **Bitno je informirati građane o svim elementima procesa**, građani koji su informiraniji pokazuju višu razinu potpore:
  - **Rizik pada potpore** u slučaju da se građane ne informira primjereno o svim koracima u procesu i mjerama koje će se poduzeti da se minimiziraju potencijalni rizici
  - **Bitno je uključiti sve dionike procesa** – političke stranke, udruge poslodavaca, sindikate, potrošačke udruge, medije, civilno društvo...
  - **Važno je otkloniti bojazan da će uvođenje eura dovesti do snažnog rasta cijena i pada životnog standarda**
- ❑ **Iskustva najnovijih članica europodručja Latvije i Litve pokazuju da podrška euru u pravilu snažno raste** neposredno prije i nakon uvođenja eura; dakle čim koristi postanu očite, a rizici se ne ostvare, poglavito rast cijena